Budapestre vonatkozó ujságcikkek

Szerző: B. L.
Cím: A liszt és kenyér.
Forrás: Alkotmány
Bp. (Hely) 1916. XI. 8. (Idő) (Köt. v. füz.) (Oldal)

Osztályozás
Tárgy 381.631
Hely
Idő "1916"
Személy
Helyszám 381.63 "1916"

A liszt és a kenyér.

Budapest, nov. 7.

Mindennél fontosabb a kenyér. Ez a legelső élelmiszerünk és ezért most, amikor a főváros törvényhatósági bizottságának *Folkusházy* tanácsnok előterjesztést tesz a közélelmezés minden kérdéséről és amikor báró *Kürthy* Lajos is nyilatkozik és intézkedik ezekről a fontos ügyekről, mi első sorban azokat a gondolatokat figyeljük itt meg, melyek csak a lisztre és a kenyérre vonatkoznak. Rátérünk majd a többi élelmiszert érintő hatósági intézkedésekre is, itt azonban csak a liszt és a kenyér kérdése érdekel bennünket:

Nézzük először is, mit akar a főváros tanácsa? Azt akarja ugyebár, hogy irjon fel a közgyülés a kormányhoz azirán t, hogy az *eddiginél erélyesebb* intézkedéseket tegyen arra nézve, hogy az országban levő gabona- és lisztkészletek felkutattassanak és a főváros lakossága részére a termésév végéig szükséges lisztmennyiség okvetlenül biztosittassék.

A főváros tanácsának ezen akaratát már rövid uton tudomásul is vette báró *Kürthy* Lajos és noha abból még közgyülési határozat nem lett is, a közélelmezési hivatal elnöke egy esti lap tudósitójának erről következőleg nyilatkozott.

— *A főváros által kért «eddiginél erélyesebb» felkutatást már elrendeltem.* Ez volt az élelmezési hivatal első ténykedése. A felkutatás a legnagyobb erővel folyik és azt legtöbb helyen a *pénzügyőrség* végzi az általam kinevezett biztosok utasitása és legszigorubb ellenőrizése mellett. Ami a főváros ellátására szükséges lisztmennyiséget illeti, amennyiben nehézség állna be, kellő időben gondoskodni fogok a *lisztkeverés elrendeléséről* és a szükséghez képest gabonát pótló szurrogátumokról. Nincs kizárva, hogy *burgonyalisztet* is hozunk forgalomba. A burgonyaliszt igen értékes tápszer, husz percentig is lehet keverni, azonban tiz percent keverése legjobban élvezhetővé teszi a kenyeret. A burgonyalisztről csak annyit jegyzek meg, hogy például Angliában ebből készitik a legdrágább süteményeket és kétszersültetek.

A kérdés tehát ugy látszik, mintha tisztázódnék. A főváros erélyesebb rekvirálást akar, báró *Kürthy* Lajos pedig már gondoskodott is az erélyesebb rekvirálásról. Ám mintha nem biznék teljesen az eredményben, nyomban hangsulyozza, hogy szükség esetén a lisztkeverés elrendeléséről és gabonát pótló szurrogátumokról fog gondoskodni.

Itt azonban önkéntelenül felmerül most már, ki tudná megmondani hányadszor, az a kérdés, vajjon tudja-e azt a közélelmezési hivatal elnöke, hogy Magyarországon mennyi az egy évi lisztszükséglet és mennyi az egy évi liszttermelés?

Ha báró *Kürthy* Lajos ezzel a két alapkérdéssel tisztában volna, akkor vagy azt mondhatná, hogy: kevés a liszt, tehát szurrogatumokról kell már most gondoskodni; vagy azt mondhatná, hogy: van elég lisztünk és ezért a rekvirálásnak meglesz a várható eredménye. A határozatlanság ebben az alapvető élelmezési kérdésben igen nagy hiba, s szinte alig is érthető azért, mert a liszt és gabonastatisztika nagyon pontos adatokat tud szolgáltatni.

Hogy mennyi a termelés, azt a földmivelésügyi miniszter az utolsó szem buzáig meg tudja mondani, — hogy mennyi egy évi fogyasztásunk, azt a Haditermény r. társaság számadásaiból még pontosabban meg lehet állapitani. Itt nem helyénvaló a kertelés, egyenes, nyilt fellépés kell, mert ha a közvéleményt tévedésbe ejtjük, vagy tévedésben tartjuk, ebből a legnagyobb zavarok keletkeznek.

Ennek a tévedésnek és a zavarok előidézésének az utját *Folkusházy* tanácsnok előterjesztése is egyengeti, amikor megállapitja, hogy:

1. A főváros lakossága lisztszükségletét ebben az évben eddigelé fennakadás nélkül kielégitette, a lisztkészletek most a szükségletet még hat hétre fedezik.

2. Jövőre azonban ezt a megnyugvást nem táplálhatjuk mert

a) az idei terméseredmény erre alapot nem nyujt;

b) mert az október 15-én megindult rekvirálásnak csekély az eredménye.

Ha most szembeállitjuk a két nyilatkozatot egymással, arra a konkluzióra kell jutnunk, hogy Magyarországon a gyengébb terméseredmény daczára is van elég liszt és kenyér; — ha nem volna, *akkor nem várakoznának az urak a rekvirálás erélyességére és az ebből következő eredményre*; — de a készlet el van rejtve.

El van rejtve az osztrák szükséglet számára, — mely titokban versenyez velünk, tulfizeti a maximális árakat és amint kiderült, a multban is hamisitott igazolványokkal vonatszámra csempészte át az árut a határon.

Nagyon szigoruan szeretnénk itt a tárgyilagosság határain belül maradni. Tartózkodunk tehát minden kifakadástól, mely a gondolatainkat erőteljesebben juttathatná kifejezésre; de nem kerülhetjük itt el azt, hogy a magyarországi malmok üzleti mérlegeire ne utaljunk. Ezekből a mérlegekből azt tünik ki, hogy a malmoknak sokkal előbbrevaló gondjuk volt a profithalmozás, mint az, hogy az országot liszttel és kenyérrel kell ellátniok; noha a malomüzlet nem bank és nem tisztán és kizárólag a konjunkturák kizsákmányolására való. A háboru tapasztalataiból lehet leszürni azt az okulást, hogy a malomüzlet szabadságát törvényekkel szükséges korlátok közé szoritani; mert a malomtulajdonosok érdeke sok esetben éles ellentétbe juthat az ország érdekeivel. A kenyérszükséget és a kenyérdrágaságot — mely *minden árudrágaságnak a fundamentuma lett* — a malomtulajdonosok érdeke és pedig *csak a konjunkturális érdeke* kényszeritette ránk, ez az oka az ország legtöbb élelmiszermizériájának, ugy, hogy a rekvirálás csak akkor lehet igazán erélyes és eredményes, ha a pénzügyőrök és kiküldött biztosok a malmok büróiba is betekintenek.

Az a panasz, hogy a főváros most nem szerezhet gabonát, hanem csak lisztet szabad szereznie, nagy sérelme a városoknak; de nem egyébre való, csak arra, hogy a malmok anyagi érdekeinek kedvezzen.

P. L.